

centre d'art la panera

Centre d'Art la Panera
Pl. de la Panera, 2
25002 Lleida

Tel. 973 26 21 85
lapanera@paeria.es

Horari:
De dimarts a dissabte, de 10 a 14 h i de 16 a 20 h.
Diumenges i festius, de 10 a 14 h, dilluns tanca.

amb la col·laboració de

4a Biennial d'Art Leandre Cristòfol. Lleida

Del 20 de febrer al 18 d'abril de 2004

DATES: Del 20 de febrer al 18 d'abril

LLOC: Centre d'Art la Panera

HORARI: De dimarts a dissabte, de 10 a 14h i de 16 a 20h.
Diumenges i festius de 10 a 14h. Dilluns tancat

COMISSÀRIA: Glòria Picazo

JURAT: Teresa Blanch, Manel Clot, Glòria Picazo, Lluís San Martín i Jesús Navarro

COORDINACIÓ: Antoni Jové

SERVEI EDUCATIU: Helena Ayuso i Roser Sanjuan

DIFUSIÓ: Maria López

AGRAÏMENTS:

Galeria Carles Taché, Barcelona

Galería Elba Benítez, Madrid

Galería Marta Cervera, Madrid

Galeria Palma 12, Vilafranca del Penedès, Barcelona

Galeria Senda, Barcelona

ProjecteSD, Barcelona

Galería Soledad Lorenzo, Madrid

i a tots els artistes i col·lectius participants

Visites comentades per al públic en general: De dimarts a divendres de 10 a 13h i de 16 a 19h. Dissabtes a les 12h i a les 18h. Diumenges a les 12h

TRANSPORT i MUNTATGE: ACME Activa i CROQUIS

Entrada Lliure

Aquesta exposició ha estat possible gràcies a la col·laboració:

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Diputació de Lleida

Caja de Ahorros del Mediterráneo: Obres Socials

La Biennial d'art Leandre Cristòfol

Des de la seva primera edició, l'any 1997, la Biennial d'art Leandre Cristòfol es va configurar com un esdeveniment clau pel desenvolupament i difusió de les arts visuals a Catalunya i a l'Estat espanyol. Com a aspecte singular però, en aquesta ocasió, la seva ubicació es concentra al nou Centre d'Art la Panera, inaugurat a Lleida ara fa uns mesos. En l'actualitat aquest centre s'està consolidant en primer lloc, com una nova infraestructura cultural per a la ciutat i, en segon lloc, com un nou centre d'art contemporani que contribueix al reequilibri territorial i cultural del nostre país.

La quarta edició de la Biennial d'Art Leandre Cristòfol, de la mateixa manera que les anteriors, persegueix l'objectiu d'oferir una visió de les manifestacions artístiques que han caracteritzat l'àmbit de les arts visuals al panorama català i espanyol dels darrers anys, per tal de debatre temes i qüestions que afecten a la creació contemporània, i prendre consciència de com es va configurant la dinàmica de la societat actual.

Per aquesta edició s'han establert diverses línies d'actuació: D'una banda es vol mirar enrere per revisar la primera edició, i en conseqüència, convidar artistes que van estar presents, com és el cas de Mabel Palacín i Jordi Colomer, per tal de poder anar actualitzant la seva presència a la col·lecció. D'altra banda, i amb la intenció d'apuntar cap al futur s'ha apostat per artistes emergents treballs dels quals es troben en confluència amb altres disciplines o signifiquen una renovació dels llenguatges tradicionals, com ara el dibuix o la escultura. Així es presenta obres de Lara Almarcegui, Jordi Bernadó, Cabello/Carceller, Patrícia Dauder, Martí Guixé, La Ribot, Abi Lazkoz i Francisco Ruíz de Infante. Atesa la incorporació de les tecnologies digitals a la creació en vídeo, la secció dedicada al vídeo en monocanal (seleccionada per Neus Miró) presenta sis treballs (Conde Codina, Pedro Ortuño, Mireia Sallarès, Valeriano López, Iñiqui Álvarez, Jordi Moragues) representatius de les tendències i pràctiques actuals per tal de conèixer la situació que avui caracteritza aquest àmbit. I finalment, la secció dedicada a revistes i publicacions posa de relleu el fet que l'art no passa necessàriament per un espai expositiu, sinó que projectes artístics com ESETÉ, La Más Bella, Cru i Take Away permetran que ens adonem que a més de funcionar com a plataformes d'anàlisi, difusió i promoció de la cultura contemporània, poden per elles mateixes configurar-se com plataformes de creació.

4a Edició. Biennial d'art Leandre Cristòfol

Del 20 de febrer al 18 d'abril de 2004

Artistes seleccionats:

Fotografia: Fotodelux

Jordi Colomer
Mabel Palacín

Lara Almarcegui
Jordi Bernadó
Cabello/Carceller
Patricia Dauder
Martí Guixé
La Ribot
Abi Lazkoz
Francisco Ruíz de Infante

Vídeo en monocal:

Iñaqui Álvarez, *Miedo*, 2001
Conce Codina, *Prieres*, 2002, 10'
Valeriano López, *Estrecho Adventure*,
1996, 6'22"
Jordi Moragues, *Mantis*, 2002, 7'44"

Pedro Ortuño, *Reina 135*, 2001, 9'

Mireia Sallarés, *Rendez-vous: le "consolater" plus romantique*, 2000, 5'50"

Revistes i publicacions:

ESETÉ
La más bella
Cru
Take away

Presentació Artistes

LARA ALMARCEGUI (Saragossa, 1972)

Una de les idees bàsiques que defineix l'obra de l'artista Lara Almarcegui consisteix en el fet de propiciar la visibilitat d'aquells espais urbans que aparentment no mereixen cap interès especial ni se signifiquen per cap aspecte rellevant, però que són portadors d'un fort "potencial crític davant dels altres espais, perquè la ciutat s'hi contrasta com una negació del seu ideal", segons comenta la pròpia artista. Així a la seva trajectòria artística hi trobem accions que van des de la restauració de la façana del Mercat de Gros de Sant Sebastià, destinat a l'enderrocament immediat, fins a la retirada del ciment de la façana d'un edifici a Brussel·les per a descobrir els materials de construcció emprats.

JORDI BERNADÓ (Lleida, 1966)

El treball fotogràfic de Jordi Bernadó s'ha anat significant al llarg de la darrera dècada per una voluntat de captar imatges que mostrin el caràcter canviant, divers i sovint contradictori de la societat actual a partir de tot allò que queda inscrit en el seu paisatge arquitectònic que configura la ciutat actual. Les seves fotografies que sorgeixen dels seus recorreguts per ciutats i indrets d'arreu del món, fluctuen entre una objectivitat que sembla del tot irrefutable i una sensació de contrarietat en adonar-nos que potser alguna cosa trontolla en la proposta visual. En cap moment hi ha una manipulació de les imatges, però aquesta informació objectiva que fa arribar a l'espectador posa de manifest que allò que l'artista està proposant és comprovar que les ironies del destí configuren situacions que evidencien les constants contradiccions que planegen en la societat actual.

HELENA CABELLO (París, 1963)/ ANA CARCELLER (Madrid, 1964)

A partir d'una ferma posició reivindicativa quant a les qüestions de gènere, el seu treball sorgeix de la voluntat de dur a terme una pràctica artística que tracti de superar les rígides categories del masculí i del femení. Elles defensen que cal evitar que els treballs artístics revelin una determinada identitat de gènere, marcada per normes i convencions i, en conseqüència, "de nuestro intento por saltar las barreras, por escapar de los guetos y de las normativas excluyentes surge una práctica artística andrógina, un cruce desjerarquizado donde lo masculino y lo femenino se funden, formal y conceptualmente". En moltes de les seves obres, tant en fotografia com en vídeo, apareix una constant que és el recurs a la dualitat, a la igualtat i a la diferència, sovint mostrada mitjançant els seus propis cossos.

JORDI COLOMER (Barcelona, 1962)

Amb l'exposició *Alta comèdia* presentada al Tinglado 2 de Tarragona l'any 1993 va culminar una trajectòria com a escultor, a partir de la qual aniria configurant una nova etapa en què el vídeo esdevindria pràcticament l'únic mitjà que emprava. El mateix artista recordava en una entrevista com en aquella època va decidir de prendre's una etapa de reflexió, en la qual es va interessar especialment pel cinema alemany d'entreguerres, en què objectes i decorats juguen un paper rellevant. Tot seguit, va començar la realització del vídeo *A,B,C, etc.* (1997-98) per al qual muntava al seu estudi enormes ciutats amb fustes, claus i restes d'escultures que gravava en *travelling* amb una càmera de vídeo domèstica, com si es tractés d'imatges vistes a través de la finestra d'un tren. Bàsicament el seu interès en aquell moment era crear un efecte de ficció, com eren les imatges nocturnes d'una ciutat irreal. Per aquesta raó, l'aspecte escenogràfic que està sempre present en els seus treballs és, en realitat, una fascinació per la precarietat material, per la humilitat davant dels materials i, com ell mateix assegura, pel "caràcter de pures idees apuntalades" que permet un tipus d'arquitectura efímera, com és l'escenografia.

PATRÍCIA DAUDER (Barcelona, 1973)

Bona part del seu treball està basat en una particular representació de l'ésser humà, en què aquest ha perdut la identitat davant d'una evident pèrdua de fisicitat. Per obtenir-ho l'artista recorre a la deformitat com una via per emfatitzar la dissolució de les formes. Un procés que l'ha menat en algunes ocasions a dissoldre talment les formes, i el resultat s'apropa a una abstracció en la qual només podem intuir certs residus de figuració.

La mateixa artista ha elaborat una disposició per a aquest conjunt d'obres, que un cop situat i distribuït en l'espai expositiu, deixen entreveure el que ella anomena cadències o ritmes: "el que per a mi és una cadència, de major o menor intensitat, s'expressa per la materialitat o immaterialitat, per una presència punyent o per una absència, per la dispersió, pel no-res. Es tracta de conceptes duals que sovint m'han acompanyat en la meua obra".

MARTÍ GUIXÉ (Barcelona, 1964)

El projecte creatiu de Martí Guixé se situa en un àmbit de difícil classificació pel caràcter heterodox que ha anat demostrant al llarg dels darrers anys i que, finalment, ha delimitat les seves pròpies característiques a partir d'un cert ressò duchampià, que fa que es clarifiqui en funció del lloc on es mostra, ja sigui una botiga o un museu. Ell mateix afirma que en l'actualitat, com a dissenyador, experimenta una forta contradicció pel fet de sentir una certa animadversió cap als objectes, considerant-los sovint innecessaris. Al mateix temps, però, és conscient que l'única manera d'expressar les seves idees és a través d'ells: "aquests objectes expressen l'absurditat d'una cultura basada en la representació, possessió i acumulació de béns materials".

LA RIBOT (Madrid, 1962)

La Ribot parteix de les possibilitats de la dansa contemporània, que és l'àmbit creatiu en el qual sempre s'ha mogut, per desenvolupar un treball que incideix plenament en les arts visuals, a partir de referències dadaïstes i surrealistes, alhora que reprèn les aportacions que al llarg de les darreres dècades s'han produït en el camp del *body art* (art corporal) i la *performance*. A més de les presentacions en directe, el seu projecte artístic ha desembocat en la realització de vídeos i videoinstal·lacions que des d'un altre llenguatge visual enregistren les seves accions i el diàleg que estableix amb el públic. Ella mateixa afirma que la relació amb el públic es fa de manera directa, en un cos a cos frontal que fa que la proximitat de la seva nuesa creï en els espectadors situacions d'una torbadora vulnerabilitat.

ABI LAZKOZ (Bilbao, 1972)

Els dibuixos murals i de grans dimensions d'aquesta artista s'inscriuen en una tendència actualment força generalitzada, que reprèn el dibuix com un mitjà d'expressió per reflexionar sobre fets i situacions actuals. Tot partint d'una tècnica tan tradicional com és el dibuix, Abi Lazkoz proposa dibuixos de gran format realitzats directament sobre el mur, i que ella mateixa ha anomenat "retaules". Es tracta d'imatges molt saturades, que mostren escenes d'un fort component teatral, en les quals destaca la gestualitat i l'expressió dels rostres dels seus personatges. Conscient de la seva relació amb un llenguatge tan actual com és el del còmic, Lazkoz es refereix també a les seves vinculacions amb els artistes interessats per l'estètica del sinistre, com serien expressionistes i surrealistes, i a més per algunes aportacions singulars i tan distants entre si, com les dels gravadors japonesos i mexicans o de cineastes, com Tim Burton.

MABEL PALACÍN (Barcelona, 1964)

Des de la seva participació a la primera edició de la Biennal d'art Leandre Cristòfol de Lleida (1997), el seu treball ha anat compaginant l'ús de la fotografia, mitjà en el qual es va iniciar, i el vídeo, que cada cop ha anat prenent una major envergadura. Amb l'ús de recursos cinematogràfics, la mostra *Para M* presentada a Metrònom (1998) obriria una nova etapa en el seu treball, en què pren la decisió de narrar històries a partir d'un pla-seqüència que portarà les imatges a l'interior de les imatges. Així, el vídeo *Sur l'autoroute* (1999) mostra un cotxe que dona voltes en un circuit, alhora que ens deixa veure que cotxe i càmera segueixen el mateix recorregut. En cadascuna de les voltes el cotxe s'enfronta a una pantalla que recull una sèrie d'imatges-escena realitzades amb ombres xineses i posteriorment en el seu recorregut anirà trobant els elements i els personatges que les han anat configurant. Aquestes escenes construïdes a base d'ombres i a partir dels seus protagonistes, rememoren, pel seu caràcter eteri, el món narrat en els contes i en els somnis infantils, encara que certs aspectes inhòspits deixen entreveure, a la vegada, les dificultats sorgides en l'univers domèstic.

FRANCISCO RUIZ DE INFANTE (Vitoria-Gasteiz, 1966)

"En algunos de mis proyectos recientes puede entrarse como se entraría en una sala de juegos algo inquietante o como lo haría un niño que explora un lugar intentando asustarse a si mismo. El juego al cual quisiera invitar al espectador puede hacerle resbalar hacia el juego prohibido del adulto: ese que mezcla conscientemente realidad y ficción". Amb aquestes paraules Ruiz de Infante situa un aspecte del seu treball que gira a l'entorn de la idea del joc i un exemple significatiu n'és la instal·lació *Texto para barrer uno mismo (versión 2.0)* (2001-2002) que va ser presentada a la Sala Reus en el context d'un projecte de recorregut d'instal·lacions, entre aquesta sala de Reus i la Sala El Roser de Lleida.

Vídeo en monocanal

La selecció de vídeo per a la 4ª Biennial d'art Leandre Cristòfol de Lleida acull sis treballs en monocanal que pretenen ser indicatius d'algunes de les tendències i pràctiques actuals en aquest àmbit. Alguns treballs es fan ressò dels nous formats derivats del gènere denominat "documental", tan prolífic en els darrers anys i reflecteix en les obres realitats sovint poc visibles. Altres utilitzen la càmera de forma molt íntima, com si es tractés d'un diari i altres són deutors de patrons televisius i a la vegada els alteren de forma subversiva. També en els darrers anys, i justament gràcies a la incorporació de les tecnologies digitals, els vídeos inclouen estratègies narratives provinents dels vídeo jocs o fan una nova aproximació a l'animació a través de la reincorporació del dibuix.

Revistes i publicacions

Les revistes aporten al panorama cultural un dinamisme i agitació que difícilment es pot exigir a altres publicacions com ara els llibres. El seu caràcter periòdic, la proximitat i adhesió al moment present, la naturalesa de vegades efímera, i la contínua i arriscada regeneració de les seves formes i continguts fan de les revistes un producte cultural de gran importància. Juntament amb les revistes, en l'àmbit de les arts trobem el llibre d'artista, que ha incorporat un valor afegit al llibre tradicional en tant que incrementa el seu caràcter objectual i el converteix en un producte artístic capaç de seduir-nos no tan sols pels continguts, sinó també per la forma i qualitats visuals i textuais.

Aquesta convocatòria de la Biennial mostra quatre iniciatives editorials, alhora que artístiques, molt diferents entre elles que mostren la diversitat del panorama actual. Aquestes iniciatives són: *ESETÉ* i *La Más Bella*, dues revistes; *Cru*, una editorial de llibres d'artista, i el projecte expositiu *Take Away. Exposicions per emportar*, que no és ni una revista, ni un llibre d'artista, ni un objecte artístic, sinó un *kit* complet per fer l'exposició que a cadascú de nosaltres més ens plagui.

RECULL FOTOGRÀFIC

JORDI BERNADÓ

Barcelona, 1999

Les fotografies de Jordi Bernadó mostren una aparent normalitat, escenes que podrien descobrir en qualsevol indret de qualsevol ciutat, però aviat es posa de manifest que el que en realitat està proposant l'artista a l'espectador és que vegi molt més enllà d'allò que objectivament ens mostren les fotografies. Les quatre imatges seleccionades: *Lleida, Barcelona, Tokyo i Salmon Arm* posen en relleu algun aspecte inusual d'una ciutat, però que per la seva singularitat acaben significat un indret, com ara l'autobús reconvertit en bar a Lleida, o bé el marcat accent *Kitsch* que encara avui predomina en el ritus funeraris, en el cas de Barcelona.

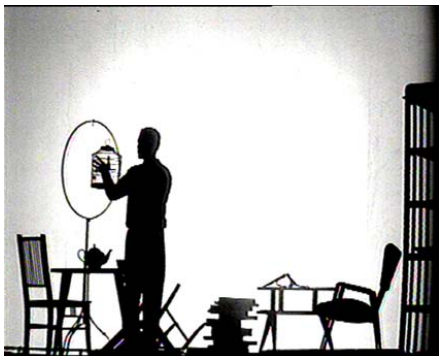
LA RIBOT

Travelling, 2003

Aquesta videoinstal·lació es presenta mitjançant quatre monitors sincronitzats i distribuïts en forma de creu, que mostren quatre solos de dansa en què els ballarins i ballarines estableixen un diàleg frenètic i vertiginós amb l'espai circumdant. El *travelling* de la càmera recorre habitacions interiors, però també en una ocasió surt al jardí exterior per tornar a una habitació, en què les imatges fotogràfiques que la decoren confonen realitat i representació de la natura. La música, el so del moviment i de les respiracions refermen el ritme frenètic de la peça.

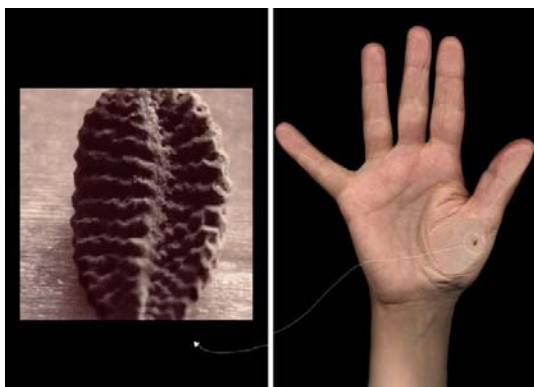
MABEL PALACÍN

Sur l'autoroute, 1999

Aquest vídeo mostra un cotxe que dóna voltes en un circuit, alhora que ens deixa veure que cotxe i càmera segueixen el mateix recorregut. En cadascuna de les voltes el cotxe s'enfronta a una pantalla que recull una sèrie d'imatges-escena realitzades amb ombres xineses i posteriorment en el seu recorregut anirà trobant els elements i els personatges que les han anat configurant. *Sur l'autoroute* fa que els personatges que intervenen i el mateix espectador es trobin en una situació de moviment i de trànsit constant, i per aconseguir-ho l'artista pren com a punt de partida l'estructura cinematogràfica de les *road movie*. Com succeeix en aquests tipus de pel·lícules, *Sur l'autoroute* manté una estructura en episodis i amb cada nova volta al circuit se n'inicia un nou.

FRANCISCO RUIZ DE INFANTE

Mauvaise graine n° 7, 2003

En aquest díptic, la imatge fotogràfica apareix ratllada amb un traç blanc que relaciona la diminuta llavor que està incrustada en la mà de l'artista amb la fotografia de la mateixa llavor monumentalitzada: "No puedo dejar de pensar en la noción de las "malas" hierbas, los "malos" granos, los cuerpos "extraños" como gran metáfora de algunos sistemas de organización de las relaciones humanas (desde el punto de vista microsocia l o de manera más generalista)".

SECCIÓ VÍDEO EN MONOCANAL

JORDI MORAGUES

Mantis, 2003

Jordi Moragues treballa en el camp de l'animació, i en el cas de *Mantis* el dibuix recupera tot el seu protagonisme. Amb la precisió d'un documental de ciències naturals, a *Mantis* es recrea el cicle de la vida d'un insecte i s'aprofita per abocar-hi una reflexió sobre la natura i la fragilitat de la vida.

SECCIÓ REVISTES I PUBLICACIONS

LA MÁS BELLA

La Más Bella

La Más Bella és una revista experimental de creació artística i literària que s'edita a Madrid i que inicià la seva singladura el 1993 de la mà de Pepe Murciego, Diego Ortiz i Juanjo *El Rápido* –aquest darrer posteriorment abandonà el projecte–, que des d'un bon principi es van entestar a difondre les pròpies creacions i les de nombrosos col·laboradors i d'una manera altruista han contribuït a l'aparició de més de vint números. Les revistes s'han caracteritzat per tenir cura tant de la forma com dels continguts, i d'aquesta manera han provocat que cadascuna de les edicions esdevingués una autèntica sorpresa. La distribució d'aquesta revista sempre s'ha fet a través de llibreries especialitzades, galeries i museus; tanmateix, Murciego i Ortiz l'any 2001 van concebre *Bellamàtic*, una màquina expenedora de productes culturals alternatius, que s'ha utilitzat no únicament per repartir edicions independents i enginys artístics, sinó també per oferir programes de performance.